

عنوان مقاله:

عوامل موثر در ارتقاء جایگاه سیاسی اجتماعی شیعیان امامی در ایران دوره سلجوقی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 9، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

محمدرضا بارانی - استادیار و عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه الزهرا (س)، ایران

سید ابوالفضل رضوی - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه خوارزمی، ایران

هدایت نادریان - دانشجوی دکتری دانشگاه مذاهب اسلامی، ایران

خلاصه مقاله:

قدرت گیری سلجوقیان سنی مذهب، موقعیت سیاسی اجتماعی شیعیان را دچار گسست کرد؛ اما پایگاه اجتماعی و توان فکری فرهنگی آنان را از بین نبرد. به تدریج که ساختار حکومت سلجوقی به سبب تلفیق با سنن ایرانی اسلامی در مسیر درست قرار گرفت و مهم تر اینکه شیعه امامیه هویت و ماهیت متفاوت خود را نشان داد، زمینه برای نفوذ آنان در جامعه و حکومت هموار شد. سلوک سیاسی و اجتماعی شیعیان امامی و بهره گیری موثر شیعیان از اصول اعتقادی خویش، در این جهت سهم موثر داشت. شیعیان امامی با بهره گیری از جایگاه نقیبان، منقبت خوانان، وزیران دارای نفوذ و با استفاده از اصل راهبردی تقیه در جهت حفظ و تداوم هویت گروهی خود کوشیدند و در این بستر ناسازگار با رویکرد مذهبی خود، برای پیشرفت پایگاه سیاسی و اجتماعی شیعه تلاش کردند. نتیجه این رویکرد و بهره گیری از این راهکارها، تقویت نفوذ شیعیان در دوره های پایانی فرمانروایی سلجوقیان بود که زمینه را برای اثربخشی شیعیان در دوره خوارزمشاهیان و مغولان و ایلخانان در ایران فراهم کرد. در همین راستا، مقاله حاضر با روش توصیفی تحلیلی جایگاه سیاسی اجتماعی شیعیان امامی را در عهد فرمانروایی سلجوقیان واکاوی و عوامل موثر در این مهم را به عنوان دوره ای تاثیرگذار در سیر تحول جایگاه امامیه در تاریخ ایران بررسی می کند.

کلمات کلیدی:

سلجوقیان، شیعیان امامی، جایگاه سیاسی اجتماعی، وزرات، تقیه، نقیب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1323893>

